



**RAN-0040**

**Second Year B. Com (Yearly) Examination**

**March / April - 2019**

**Banking Law & Practice : Paper - 1**

**(New Course)**

**Time: 3 Hours ]**

**[ Total Marks: 100**

**સૂચના : / Instructions**

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.  
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

Second Year B.Com (Yearly)

Name of the Subject :

Banking Law & Practice : Paper - 1

Subject Code No.: 0 0 4 0

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

**પ્ર-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો :**

**૨૦**

- (૧) બેન્કરની વ્યાખ્યા આપો.
- (૨) ટાંચનો હુકમ એટલે શું?
- (૩) અનિચ્છનીય ગ્રાહક એટલે શું?
- (૪) વિનિમયપત્રની વ્યાખ્યા આપો.
- (૫) વીજાણું નાણાંકીય ભંડોળ વ્યવહાર એટલે શું?
- (૬) કોર બેંકિંગના અર્થ લખો.
- (૭) પેમેન્ટ બેન્કનો અર્થ લખો.
- (૮) ચેકનો અયોગ્ય નકાર એટલે શું?
- (૯) રક્ષિત લોન એટલે શું?
- (૧૦) સંયુક્ત લોન એટલે શું?

- પ્ર-૨ (અ) બેંકર અને ગ્રાહક વચ્ચેના સામાન્ય લક્ષણો સમજાવો. ૮  
 (બ) અનિચ્છનીય ગ્રાહકનું ખાતું બંધ કરવાની વિધિ જણાવો. ૮

અથવા

- (અ) ગ્રાહક ના ખાતાની ગુપ્તતા જાળવવાની બેન્કરની ફરજના અપવાદો જણાવો. ૮  
 (બ) કયા સંજોગોમાં ટાંચનો હુકમ બેંકરને બંધનકર્તા નથી? ૮

- પ્ર-૩ (અ) બેન્કર-ગ્રાહક સંબંધનો અંત કેવી રીતે આવે તે વિગતે સમજાવો. ૮  
 (બ) ચેકની વ્યાખ્યા આપો ચેકનાં આવશ્યક તત્વો જણાવો. ૮

અથવા

- (અ) વીજાણું નાણાંકીય ભંડોળની રિયલ ટાઈમ ગ્રોસ સેટલમેન્ટ પદ્ધતિ સમજાવો. ૮  
 (બ) વિચ્છેદિત ચેક એટલે શું? તેના લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. ૮

- પ્ર-૪ (અ) બેન્કોનાં સંદર્ભમાં કોર્પોરેટ સામાજિક જવાબદારી સમજાવો. ૮  
 (બ) બેકિંગ લોકપાલની સત્તા અને ફરજોની જોગવાઈઓ સમજાવો. ૮

અથવા

- (અ) ચેકમાં મહત્વનો ફેરફાર એટલે શું? તેનાં નાણાં ચૂકવતી વખતે બેન્કરે કઈ તકેદારીઓ રાખવી જોઈએ? ૮  
 (બ) સંગીન બેંક ધિરાણ માટેનાં સામાન્ય સિંધાંતો સમજાવો. ૮

- પ્ર-૫ ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) ૧૬  
 (૧) બેદરકારી  
 (૨) બેઈલમેન્ટ  
 (૩) ચેક પર નિશાની કરવી  
 (૪) રક્ષિત લોન

- પ્ર-૬ નીચેના સંજોગોમાં બેંકર તરીકે તમે શું કરશો? ૧૬

- (૧) તમારી બેંકમાં એક ગ્રાહકના વિવિધ પ્રકારનાં ત્રણ ખાતાં છે. ગ્રાહક ગુનેગાર હોવાથી પોલિસ ખાતું તેના ખાતાની માહિતી માંગે છે.  
 (૨) તમારા ગ્રાહકના ખાતે રૂ. ૫૦,૦૦૦ જમા છે, જેની સામે રૂ. ૩૦,૦૦૦ નો ચેક લખેલ છે, જેની ચૂકવણી માટે રજૂ થાય તે પહેલા કોર્ટ દ્વારા ૬૦,૦૦૦નો ટાંચનો હુકમ થાય છે.  
 (૩) પ્રાચી લિ. ની તરફેણમાં લખાયેલા રૂ. ૫૫,૦૦૦ નો એકાઉન્ટ પેચી કોર્સિંગવાળા ચેક આન્યા લિ. ના ખાતામાં જમા કરવા માટે ભરવામાં આવે છે.  
 (૪) શ્રી નટુભાઈ તા. ૨૦/૪/૨૦૧૮ વાળો ચેક તા. ૨૧/૪/૨૦૧૯ નાં રોજ બેંકમાં ચૂકવણી માટે રજૂ કરે છે.

**ENGLISH VERSION**

**Q.1. Answer in brief : 20**

- (1) Give definition of Banker'
- (2) What is the meaning of 'Garnishee Order'?
- (3) Who is undesirable customer ?
- (4) Give definition of Bill of Exchange.
- (5) What is the meaning of Electronic Fund Transfer ?
- (6) Write the meaning of Core-Banking.
- (7) Write the meaning of payment bank.
- (8) What is meant by wrongful disclosure of cheque ?
- (9) What is the meaning of secured lending ?
- (10) What is the meaning of joint lending ?

**Q.2.(a) Explain the general relationship between a banker and his customer. 8**

(b) State the procedure to close the undesirable customer's account. 8

OR

(a) Discuss the banker's duty of secrecy of customer's account with exceptions. 8

(b) In which circumstance 'Garnishee Order' is not binding to bank ? 8

**Q.3.(a) Explain the circumstances under which the relationship between banker and customer gets terminated. 8**

(b) Give definition of Cheque ? Explain the characteristics of Cheque. 8

OR

(a) Explain the procedure to electronic payment system Real Time Gross Settlement. 8

(b) What is Truncated cheque? Describe characteristics of Truncated cheque 8

**Q.4.(a) Explain Corporate Social Responsibility with reference to banks. 8**

(b) Explain the provisions of Powers and duties of Banking Ombudsman. 8

OR

(a) What is material alteration in cheque? Explain the legal protection given to a paying banker against material alteration. 8

(b) Explain in detail the general principle of sound lending. 8

**Q.5. Write short note : (Any two)**

**16**

- (1) Negligence
- (2) Bailment
- (3) Marking of Cheques
- (4) Secured Loan

**Q.6. What would you as a banker do in the following circumstance :**

**16**

- (1) A customer has three different types of account in your bank. The police wants information of his bank account as he is culprit
- (2) Yours customer's account shows credit of Rs. 50,000 against the balance, he wrote a cheque of Rs. 30,000 But before the cheque is presented for the payment, the court gives Garnishee Order of Rs. 60.000
- (3) The account payee cheque of Rs. 55.000 00/- in favour of Prachi Ltd. is presented in the bank to be deposited in the account of Anaya Ltd.
- (4) Your customer Shree Natubhai presented a cheque contain date 20-4-2018 for payment at the bank on date 21-4-2019

---